"जल, जंगल, कृषि, पर्यटन याङवरकको पहिचान, उज्यालो-समृद्ध याङवरक हाम्रो अभियान"

याङवरक गाउँपालिका

प्रथम गाउँ सभामा प्रस्तुत

आ.व. २०७४/०७५

को

बार्षिक बजेट, नीति तथा कार्यक्रम

याङवरक गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
थर्पू, पाँचथर
१ नं प्रदेश, नेपाल
भदौ ३१, २०७४

प्रमुख अथिति व्यवस्थापिका संसद सदस्य, माननीय सांसद श्री गणेश कुमार काम्बाङज्यू
बिशेष अतिथी : जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुख श्री विस्नु प्रसाद सापकोटाज्यू
बिशेष अतिथि : जिल्ला समन्वय समितिका सदस्य श्री नर बहादुर गुरुङ ज्यू
बिशेष अतिथि : जिल्ला विकास समितिका पूर्व सभापति श्री उपेन्द्र दंगालज्यू
अतिथि : पाटी प्रतिनिधि श्री नेत्र प्रसाद शिवाकोटीज्यू
अतिथि : नेपाल कम्यूनिष्ट पाटी (एमाले) अध्यक्ष श्री भीम बहादुर योङया (सुवास) ज्यू
अतिथि : नेपाल कम्यूनिष्ट पाटी (माओबादी केन्द्र) संयोजक श्री अर्जुन बेघाज्यू
अतिथि : राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पाटी नेपाल पाटी प्रतिनिधि श्री चन्द्र प्रसाद शिवाकोटीज्यू
अतिथि : राष्ट्रिय जनमुक्ति पाटी का पाटी प्रतिनिधि श्री अमर तावाज्यू
अतिथि : संघिय लिम्बुवान पाटी नेपालका पाटी प्रतिनिधि श्री वम बहादुर मावोज्यू
अतिथि : संघिय लिम्बुवान (मञ्च सम्बद्ध) संयोजक श्री नरेश काम्बाङज्यू
सुरक्षा निकायका प्रमुख ज्यूहरु
गाउँपालिका स्थित विभिन्न कार्यालयका प्रमुख तथा प्रतिनिधि ज्यूहरु
अन्य निर्वाचित जनप्रतिनिधि ज्यूहरु
उद्योग वाणिज्य संघ, रेडक्रस सोसाइटी, गैरसरकारी संस्था महासंघ, नेपाल पत्रकार महासंघ लगायतका संघ संस्थाका प्रमुख एवं प्रतिनिधि ज्यूहरु
पत्रकार, महिला, आदिवासी जनजाति, दलित, अपांगता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक लगायत संघ संस्थाका प्रमुख एवं प्रतिनिधि ज्यूहरु
उपस्थित याङवरक गाउँपालिका वासी आमा बुवा दाजु भाई तथा दिदी बहिनीहरु ।

हार्दिक अभिवादन

नेपाल एकात्मक तथा केन्द्रिकृत शासन व्यवस्थाबाट नेपालको संविधानको कार्यन्वयन सँगै संघीय लोकतान्त्रीक गणतान्त्रीक मुलुकको रुपमा रुपान्तरण भइ स्थानीय तहको गठन सँगै यस गाउँपालिका पनि अस्तित्वमा आएको छ । स्थानीय तहको निर्वाचन मार्फत म लगायत यस गाउँ कार्यपालिका तथा गाउँ सभाका सदस्यहरुलाई निर्वाचित गरेर गाउँपालिकाको नेतृत्व गर्ने अवसर प्रदान गर्नु भएकोमा याङवरक गाउँपालिका, गाउँ सभा तथा मेरो व्यक्तिगत तर्फबाट गाउँपालिकाका सम्पूर्ण मतदाता आमा बुबा दिदी बहिनी तथा दाजु भाईहरुमा हृदय देखि नै हार्दिक आभार प्रकट गर्न चाहन्छु ।

आज मिति २०७४।०५।३१ गते गाउँपालिकाको प्रथम गाउँ सभाको उद्घाटन समारोह हुन गई रहेको छ । यो प्रथम गरिमामय गाउँ सभामा आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा मैले गौरवको महसुश गरेको छु । हाम्रो निमन्त्रणालाई स्वीकार गरी यस गाउँ सभाको उद्घाटन समारोहमा उपस्थित भई समारोहको गरिमा बढाई दिनु हुने आदरणिय प्रमुख अतिथी ,विषेश अतिथी, अतिथीज्यूहरु तथा विशिष्ट महानुभावहरु प्रति याङवरक गाउँपालिकाको तर्फवाट हार्दिक स्वागत तथा सम्मान व्यक्त गर्नु चाहान्छु । नेपालमा लोकतान्त्रीक व्यवस्थाको लागी नेपाली जनताले गर्दै आएको आन्दोलन गरी न्याय, प्रजातन्त्र र समानताका निमित्त जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात अमर शहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रदाञ्जली अर्पण गर्दछु ।

नेपालको संविधान जारी भई नयाँ संरचना र शासन प्रणाली प्रयोगमा आएको छ । संविधान र वर्तमान राजनैतिक प्रणालीको संस्थागत विकास एवं लोकतन्त्रको सुदृढीकरण गर्ने जिम्मा स्थानिय तहमा पनि आएको छ । संविधानले राजनैतिक मुद्दाहरुको छिनोफानो गरी सकेको सन्दर्भमा अव स्थानीय आर्थिक विकासका एजेण्डाहरु अगाडि आएका छन । त्यसका निमित्त सबै याङवरकवासीहरु, प्रमुख राजनैतिक दलहरु सरकारी तथा गैररकारी संस्थाहरु एकमन एकताका साथ अगाडि बढ्नु पर्ने देखिन्छ । यी सवै कुराहरुको मध्यनजर राखी बजेट, नीति तथा कार्यक्रम निर्माण गरी यो प्रथम गाउँ सभाको आयोजना गरेका छौं । यो गाउँ सभाले यस क्षेत्रका सवै सम्भावनाहरुको खोजी गरी व्यवस्थित विकासमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्ने कुरामा मैले पूर्ण विश्वास लिएको छु । गाउँपालिका भित्रका सवै वडाहरुमा वडा भेलाको आयोजना गरी राय सल्लाह सुझाव सहमति आदिका आधारमा वडाहरुको सन्तुलित विकासलाई मध्येनजर राखी योजनाहरु छनौट भई आए अनुसार सवै योजनाहरुलाई सिमित श्रोत र साधनको अभावमा सम्वोधन गर्न नसकिए पनि अधिकांस योजनाहरुमा वजेट विनियोजन गरिएको छ । गाउँपालिकाको बजेट, नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्दा राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, नीतिहरु राष्ट्रिय योजना आयोग मार्गदर्शन, नेपाल सरकारको आदेश, अर्थ मन्त्रालयको मार्ग निर्देशन, नेपाल सरकारले प्रकाशनमा ल्याएको चौधौ योजना, सहस्राव्दी विकास लक्ष्य, क्षेत्रगत र राष्ट्रिय नीतिहरु आवधिक जिल्ला विकास योजना, यस गाउँपालिकाको विगतका गाउँ परिषदद्धारा पारित निर्णयहरु, गाउँपालिकाको विकास सम्वन्धि अवधारणाहरु याङवरक गाउँपालिका भित्रका वुद्धिजीवीहरु, समाजसेवीहरु, राजनैतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरुको सल्लाह, सुझाव आदिका आधारमा यो नीति तथा कार्यक्रमको तय गरिएको हो । यो बजेट, नीति तथा कार्यक्रमले राज्य तथा यस गाउँपालिकाले लिएको उदेश्य पुरा गर्ने छ भन्ने हामीले पुरा विश्वास लिएका छौ ।

नेपालको संविधानको अनुसूची ८ र ९ ले दिएको अधिकार, कार्यक्षेत्र तथा जिम्मेवारी अनुसार अव स्थानीय तह जनताको सवैभन्दा नजिकको घरदैलोको सरकार हो भन्ने कुरा स्पष्ट भई सकेको छ । आजको गाउँपालिका हिजोको गाउँ विकास समिति जस्तो केन्द्रिकृत शासन व्यवस्थामा आधारित परनिर्भर गाउँपालिका होईन । अव गाउँपालिकाहरुले स्वायत्तता प्राप्त गरी सकेका छन् । सिँहदरवारको अधिकार जनताको घरदैलोमा आएको छ । एउटा सार्वभौम र स्वायत्त गाउँपालिकाले लिने निर्णय र यसका भूमिकाले समाजको, मानवीय तथा भौतिक विकासमा प्रत्यक्ष एवं दुरगामी प्रभाव पार्दछ । त्यसैले यसको नेतृत्व सही, निस्वार्थी र कुशल हुनु पर्दछ अनि सुझवुझ र होसका साथ अविचलित रुपमा अगाडि वढ्नु पर्ने देखिन्छ ।

गाउँपालिकाले विकासका पूर्वाधारहरु खडा गरी नसकेको हुँदा व्यवस्थित योजनाहरु छैनन । स्थानिय स्रोत र साधनको प्रारम्भिक रुपमा परिचालन पनि उचित तवरले भएको छैन । यातायात संचार खानेपानी स्वास्थ्य शिक्षा तथा बजारीकरणको पुन व्यवस्थापन गर्नु पर्ने भएको छ । यस गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधिहरुले गाउँपालिकालाई प्राप्त अधिकारको उचित प्रयोग गरी गाउँपालिकालाई उज्यालो र समृद्ध वनाउन सक्रिय हुनु पर्ने देखिन्छ । यसको निम्ती सवै वुद्धिजीवी समाजसेवी राष्ट्रसेवकहरुसंग सहयोगको अपेक्षा गरिएको छ ।

याङवरक गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, सास्कृतिक, ऐतिहाँसिक, धार्मिक तथा पर्यटकीय, अवस्थालाई अगाडि राखी यसको मार्गचित्र कोर्नु पर्ने भएको छ । यो गाउँपालिकालाई विकट भूगोलको कारणले पूर्वाधारको विकास राम्रो हुन नसकेको अवस्थामा सीमित स्थानिय स्रोत र साधनको अधिकतम उपयोग गरी प्रतिव्यक्ति आय वढाउनु पर्ने आवश्यकता छ । वढ्दो वेरोजगारीको अन्त्य तथा वैदेशिक रोजगारको न्यूनीकरणका निमित्त पनि सीपमूलक तालिमको व्यवस्था गर्नुपर्ने र वेराजगारी तथा वैदेशिक पलायनलाई रोक्नु पर्ने भएको छ । अव यो जिम्मेवारी नव निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुको काँधमा आएको छ ।

युवाहरु वेरोजगारीका कारण विदेसिएका छन । पूर्वाधारहरुको राम्रो विकास हुन सकेको छैन । गाउँका जग्गा जमिन वाँझो छन । भू-उपयोगको राम्रो योजना छैन । जडीवुटी र नगदे वालीलाई व्यवसायिक वनाउन सकिएको छैन । पर्यटकीय स्थलको विकास र राम्रो प्रचार प्रसार हुन सकेको छैन । यसलाई आयस्रोतको माध्यम वनाउन सकिएको छैन । सामुदायीक विद्यालयको शिक्षाको स्तर आशा गरे जस्तो छैन । विपन्न परिवारका वालवालिकाहरु आयस्रोत नभएको कारण विद्यालय जान सकेका छैनन । स्वास्थ्यलाई सरल र सुलभ वनाउन सकिएको छैन । गाउँपालिकाको गुरुयोजना नवनेकोले वजार अव्यवस्थित छ । त्यसैले गाउँपालिकाको आर्थिक विकासका निमित्त कृषि उत्पादनमा वृद्धि गर्नु पर्ने, पशुजन्य व्यवसाय, लघु उद्योगको प्रवर्द्धन, स्थानीय सीप र साधनवाट संचालित परम्परागत व्यवसायको संरक्षण र विविधिकरण, सहकारी नियमन र उचित व्यवस्थापन , योजनावद्ध विकास, आधारभूत पूर्वाधारको विकास तथा आम समुदायलाई परिचालन गर्न सकेमा मात्र परिवर्तनमुखी एवं परिणाममुखी विकास संभव हुने देखिन्छ । उत्पादनशिल क्षेत्रमा लगानी गर्नुपर्ने र विकासको प्रक्रियामा सवैको सहभागिताको आवाश्यकता देखिन्छ । यी सवै चुनौतीहरु र सम्भावनाहरुको वुद्धिमत्तापूर्ण ढंगवाट समाधान र उपयोग गर्न सरकार, गैरसरकारी संघ सस्था, नीजि क्षेत्र एवं स्थानिय समुदायको अग्रसरता, सहयोग, समन्वय सहभागिता सहमति र समझदारीको आवश्यकता देखिन्छ । अझै प्रदेश तथा केन्द्रका कानूनहरु वनी सकेका छैनन । काम गर्न असहज वनेको छ तर पनि केन्द्र तथा प्रदेश समेतसंग समन्वय गरी काम गर्नु पर्ने अनिवार्यता देखिन्छ । यसवाट मात्र यी काम सम्भव हुने देखिन्छ । यस अवस्थामा सामाजिक न्यायमा आधारित विकासका निमित्त जुट्न सवै उद्यमी, व्यवसायी,

नागरिक समाज, राजनैतिक दलका प्रमुख तथा पदाधिकारीहरु, सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु, स्थानिय संघसंस्थाहरु एवं गाउँपालिकावासीहरुमा हार्दिक अनुरोध गर्दछु । यसका निमित्त वृहत गुरुयोजना तयार गरी व्यवस्थित र योजनावद्ध अल्पकालिन क्षेत्रगत र दिर्घकालिन योजनाहरु निर्माण गरी साझेदारीहरुको खोजी गरी विकास निर्माणको काममा अगाडि वढ्न पर्ने देखिन्छ ।

याङवरक गाउँपालिकाको भौगोलिक अवस्थिति

नेपालको मानचित्रमा पाँचथर जिल्लाको याङवरक गाउँपालिकाको फैलावट २७.२७° उत्तरी अक्षांश देखि ८७.८६° पूर्वी देशान्तरमा अवस्थित छ । यस गाउँपालिकाको पूर्वमा भारतको सिक्किम, पश्चिममा हिलिहाङ गाउँपालिका, उत्तरमा ताप्लेजुङ जिल्लाका याङवरक, सिरिजंगा र सिदिङवा गाउँपालिकाहरु र दक्षिणमा फालेलुङ र हिलिहाङ गाउँपालिकासँग सिमाना जोडिएको छ । मुख्य रुपमा पहाडी र केही उच्च पहाडी भू-भागमा फैलिएको यो गाउँपालिका भाङबारी काबेली बगर समुद्री सतह २००० फिट देखि फलैचाको तिम्बुपोखरी १२०५८ फिट सम्म फैलिएको छ । यस गाउँपालिकाको क्षेत्रफल २०८.६३ वर्ग किलोमिटर रहेको छ । यस गाउँपालिकामा २०६८ सालको जनगणना अनुसार १८२८१ जनसंख्या रहेको छ । हाल निर्माणाधिन मध्य पहाडी (पुष्पलाल लोकमार्ग) को उद्गम स्थल च्याथापूको चिवाभञ्ज्याङ वाट सुरु भै च्याङथापु बजार, फलैचा, ओयाम, थर्पु, नागीको गणेशचोक हुदै हिलिहाङ गाउँपालिका जोडेको छ । यस गाउँपालिकाको केन्द्रबाट ताप्लेजुङ जिल्लाका याङवरक, सिरिजंघा र सिदिङवा गाउँपालिका र सबै वडा सम्म कच्ची सडक सञ्जाल रहेको छ ।

याङवरक गाउँपालिकालाई पुरानो संरचनाका ५ (पाँच) वटा गाउँ विकास समितिहरु जोडेर पुनसंरचित गरिएको छ । यसरी संरचित गाउँपालिकालाई ६ (छ) वटा वडामा विभाजन गरिएको छ । यस गाउँपालिकामा उष्ण, उपोष्ण, समसितोष्ण, लेकाली हावापानी पाइन्छ । यस्तो हावापानी पाइने स्थानहरुमा अलैची, अम्लिसो, चिरैतो, धान, मकै, गहुँ, आलु, केराउ, फापर, दलहन, तेलहन, सदाबहार फलफूलहरु आँप, लिची, केरा, रुखकटहर, भुँईकटहर, र मौसमी सुन्तोला, अदुवा, चिया जडिबुटी साथै विभिन्न किसिम र जातका तरकारीहरु खेती गरिनुका साथै गाई, भैंसी, चौरी, भेडा, बाख्रा, बंगुर/ सुगुर, कुखुरा आदि व्यवसायिक र व्यक्तिगतरुपमा पशुपालन गरिदै आएको छ ।

यो गाउँपालिको नेतृत्व जनप्रतिनिधिहरुले भर्खर लिएका छन । तर पनि यसले गाउँपालिकालाई व्यवस्थित गर्न विभिन्न समितिहरु गठन गरेको छ । तथापी सांगठनिक संरचनाहरु र जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्दै आएको छ । भर्खरमात्र गाउँपालिकालाई सञ्चालन गर्ने केही कानूनहरु वनाएको छ । तर पनि गाउँपालिकावाट निर्माण गर्नुपर्ने सम्पूर्ण कानूनहरु निर्माण हुन सकेका छैनन । गाउँपालिकाले प्राप्त गरेका सीमित स्रोत साधनवाट जनताले अपेक्षा गरेका मागहरु पुरा गर्न कठिनाई देखिन्छ । हामीले सवै वडाहरुमा वडाभेला गरी वडा समितिबाट विभिन्न योजनाहरु पारित गरी आम गाउँपालिकावासीहरुलाई विकासको प्रक्रियामा मुल प्रवाहीकरण गर्दै योजना तर्जुमाका अनेक चरण पार गरी सवै प्रकारका समुदायको चाहना र अपेक्षा पुरा होस भन्ने तर्फ ध्यान दिई आम सरोकारवालाहरुको सल्लाह र सुझाव लिई प्राथमिकता तोकी यो नीति तथा कार्यकमलाई प्रस्तावको रुपमा यहाँहरु समक्ष प्रस्तुत गरेको छु । याङवरक गाउँपालिकाको नीति र कार्यक्रमहरु **“जल,जंगल, कृषि, पर्यटन याङवरकको पहिचान, उज्यालो-समृद्ध याङवरक हाम्रो अभियान”** भन्ने नाराका साथ आम जनतालाई विकास प्रकृयामा अधिकतम सहभागि गराउने नीति अवलम्बन गराइने छ ।

क) भौतिक पुर्वाधार सम्वन्धी नीति :

१. गाउँपालिका भित्रको सडक तथा यातायातको विकास मार्फत आर्थिक सामाजिक विकास व्यापार विस्तार एवं विविधीकरणमा जोड दिईनेछ ।
२. गाउँपालिकाको सडक नपुगेको वडा कार्यलय सम्म तथा मूल सडकहरुमा वाह्रै महिना निर्वाध रुपमा सडक संचालन गर्ने वजेटको व्यवस्था गरि सडकलाई संचालनमा ल्याईनेछ । सडक सञ्जाल नपुगेका क्षेत्र जोडन बजेट व्यवस्था गरिनेछ ।
३. पाँच वर्षे सडक रणनीतिक योजना तयार गरी गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका सडकहरुलाई सुदृढीकरण तथा स्तरोन्नती गर्दै कालोपत्रे गर्न जोड दिईनेछ ।
४. पुष्पलाल मध्यपाहाडी लोकमार्गको दायाँ वाँया हरियाली कायम गर्ने कार्यक्रम संञ्चालन गरीनेछ ।
५. नक्सा पास सम्बन्धमा जनचेतना जगाई कुनै पनि घर टहरा नक्सा पास गरेर मात्र बनाउने अवस्थाको सृजना गरिने छ ।
६. गाउँपालिका गठन पूर्व नै निर्माण भएका घर नक्सा एवं नक्सा पास नभई निर्माण भएका सवै घर टहराहरुलाई नियम अनुसार अभिलेखिकरण गराई व्यवस्थित गरिने छ ।
७. गाउँपालिकाको सम्पूर्ण तथ्याङ्कहरु संकलन गरि सूचना तथा अभिलेख केन्द्रमा व्यवस्थित गरिने छ ।
८. भिन्न क्षमता मैत्रि, विद्यालय एवं सरकारी सामुदायिक भवनहरु निर्माण गर्दा वालबालिका एवं भिन्न क्षमता मैत्रि निर्माण गरिने छ ।
९. अन्तर जिल्ला जोडने सडकहरुलाई आर्थिक मार्गको रुपमा विकास गरिनेछ ।

ख) यातायात सम्वन्धी नीति :

१. यातायात सेवालाई पहुँच योग्य सुरक्षित, सर्वसुलभ, व्यवस्थीत र वातावरणमैत्री वनाउन जोड दिईनेछ ।
२. गाउँपालिका केन्द्रबाट सवै वडा कार्यालयहरु सम्म यातायात व्यवस्थालाई सहज र सुचारु गर्न यातायात व्यवसायी सँग समन्वय गरी यातायातका साधानहरु संचालनमा जोड दिईनेछ ।
३. व्यवस्थित सवारी पार्किङको लागि उपयुक्त व्यवस्था अवलम्बन गरिने छ ।

ग) सुचना तथा संचार सम्वन्धी नीति

१. नविनतम प्रविधिहरुको अधिकतम प्रयोग गर्दै सुचना तथा संचार सेवा मार्फत आर्थिक, समाजिक तथा सांस्कृतिक विकासमा जोड दिईनेछ ।
२. यही वर्ष देखि गाउँपालिकाका प्रत्येक वडामा इन्टरनेट सुविधाको विस्तार गरी व्यक्तिगत घटना दर्ता र सामाजिक सुरक्षा भत्ताको प्रविष्टि वडा बाटै गर्ने कार्यलाई अनलाईनवाटै गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
३. गाउँपालिका तथा हरेक वडावाट जनतालाई दिईने सेवा प्रभावकारी र छिटो छरितो वनाउन जोड दिईनेछ र चिठि पत्रको आदान प्रदानको लागी इमेलको प्रयोगमा जोड दिइनेछ ।
४. गाउँपालिकामा भएका कामकारवाहीलाई पारदर्शि वनाउन संचार माध्यम र संचारकर्मीसँग समन्वय गरि प्रकाशन प्रसारण गरिनेछ ।
५. याङवरक गाउँपालिका सम्पुर्ण गतिविधिहरुलाई सम्प्रेसण गर्नको लागि गाउँपालिको वेब साइटलाई थप व्यवस्थित गरि सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

६. आम संचारको विकासलाई टेवा पुऱ्याउन १०० वाट सम्मको रेडियो प्रशारण अनुमति चालु आ.व मा नै माग भए स्वीकृति दिईनेछ ।
७. पत्रकारितालाई व्यवस्थीत बनाउन ठोस कार्यक्रम ल्याई कार्यान्वयन गरिनेछ ।

घ) भवन आवास सम्बन्धि नितिः

१. यस गाउँपालिका अन्तर्गत तिन ओटा वडा बाहेक कुनै पनि वडामा आफ्नो वडा कार्यालय नभएकोले वडाहरुमा आवश्यक जग्गा निःशुल्क रुपमा प्राप्तिको प्रकृया अभियानकै रुपमा अगाडी बढाई प्राथमिकताको आधारमा वडा कार्यालय निर्माण प्रकृया यसै आ.व. देखि प्रारम्भ गर्नको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।
२. सामुदायिक विद्यालय भवन, वृद्धा आश्रम गृह, वाल शिक्षण केन्द्र भवन निर्माण जस्ता भवन निर्माणको कार्यलाई आवश्यकताको पहिचान गरि सोही आधारमा निर्माण कार्यलाई अगाडी बढाउने आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।

ङ) महिला विकास सम्बन्धि नीति :

१. समूह तथा समिति गठन गरी अनुशिक्षण तालिम मार्फत महिला विकास कार्यक्रममा ग्रामिण विपन्न महिलालाई आबद्ध गाराईनेछ ।
२. आधारभुत तालिम मार्फत चेतना जागरण, क्षमता विकास एवम् सामाजिक परिचालन गरिनेछ ।
३. नेतृत्व तथा सस्थागत विकास तालिम मार्फत महिला सशक्तिकरण ,नेतृत्व र अनुयायित्व क्षमताको विकास गरिनेछ ।
४. लेखापालन तालिम मार्फत महिला सहकारी सस्थाको लेखालाई सुदृढीकरण गर्न सहयोग पुऱ्याइनेछ ।
५. महिला पुरुष समविकास तालिम मार्फत प्रजनन् स्वास्थ्य सचेतना र लैङ्गिक हिसा निरुत्साहित गरिनेछ ।
६. किशोरीहरुको जीवनोपयोगि तालिम मार्फत उनीहरुको आत्मवल तथा प्रतिरक्षा क्षमता वृद्धि गरिनेछ ।
७. सामूदायिक सेवा केन्द्र मार्फत हिसा परेका महिलाहरुलाई कानुनी न्याय तथा आश्रयको व्यवस्था गरिनेछ ।
८. सीप विकास तालिम मार्फत महिलाहरुको आर्थिक जीवनस्तरमा सुधार र रोजगारीको अवसरहरुमा महिलाहरुको पहुँच स्थापित गरिनेछ ।
९. बाल विवाह तथा बाल हिसाका अन्त्यका लागि समूदायमा आधारित बाल सरक्षण प्रणालि तालिम सचालन गरिनेछ ।

च) कृषि तथा सिंचाई सम्वन्धी नीति -:

१. कृषि क्षेत्रको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्नको लागि उन्नत बिउंविजनको प्रयोगलाई प्रोस्साहन गर्न अनुदानमा १० प्रकारका बिउंबिजन वितरण गरिनेछ ।
२. कृषि क्षेत्र लाई ब्यवसायिक र आत्मनिर्भर उन्मुख वनाउन जोड दिईनेछ ।
३. स्थानीय सम्भाव्यता अध्ययन गरि कृषि उत्पादनलाई क्षेत्रगत रुपमा पकेट क्षेत्रको रुपमा विकास गरि आत्मनिर्भरताको नीतिलाई अवलम्वन गरिनेछ ।

४. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको खेतियोग्य जमिनमा सधैभरि सिंचाई सुविधा प्रदान गर्नको लागि प्लास्टिक पोखरी लगायतका सिंचाई सुविधाको विस्तारको नीति अवलम्वन गरिने छ ।

५. कृषि तथा पशुपंन्छि हाटबजार,संकलन केन्द्रलाई ब्यवस्थित गरिनेछ ।

६. कृषि तथा पशुपन्छिजन्य प्राकृतिक प्रकोप तथा महामारी रोग नियन्त्रण गर्नको लागी रोकथाम तथा नियन्त्रणको नीति अबलम्बन गरिनेछ ।

७. अलैचीको पकेट क्षेत्रलाई अझ विस्तार गर्दै दिर्घकालिन बनाउन पुराना बगैचा सुधार गरि नयाँ(बिउं बाट उत्पादित) बिरुवा लगाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ।

८. रासायनिक विषाधिको प्रयोगलाई न्युनीकरणका लागि सचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्नुका साथै प्राङगरिक र जैविक मलहरु उत्पादन तथा प्रयोग गर्नेलाई आवश्यक सहयोग गर्ने नीति अवलम्वन गरिनेछ ।

९. कृषि जन्य उत्पादनमा लगानी घटाउन आधुनिक उपकरणहरु ५०५ अनुदानमा उपलब्धगराईनेछ

१०. माटो र हावापानी सुहाउने खेतीको विकास गर्न विभिन्न ठाउँमा माटो परिक्षण शिविर संचालन गर्ने नीति अवलम्वन गरिनेछ

छ) विपद व्यवस्थापन सम्वन्धी नीति :

१. वाढी पहिरो आगलागी, जस्ता प्राकृतिक प्रकोपवाट प्रभावितलाई तत्काल राहत, औषधी उपचार, खानपान लत्ताकपडा तथा आवश्यक सामग्री उपलब्ध गराउनको लागि चालु आ.व.मा रु ५,००,०००।० (पाँचलाख) को विपद व्यवस्थापन कोषको व्यवस्था गरीनेछ र सो को वढोत्तरीको लागि सरकारी, नीजि, सामाजिक संस्था तथा गैर सरकारी निकायहरुसँग समन्वय गरीनेछ।

२. विपदको अवस्थामा तत्काल उद्धारको लागि आवश्यक उद्धार सामग्रीहरु तथा सुरक्षित वास स्थानको व्यवस्थाको लागि बजेटको व्यवस्था गरिनेछ।

३. गाउँपालिका स्तरीय एक गाउँ विपद व्यवस्थापन समिति गठन गरिने छ।

४. आगलागि नियन्त्रण गर्ने बारुण यन्त्रहरुको व्यवस्था गर्न पहल गरिने छ।

५. भूकम्प प्रतिरोधक घर निर्माणका लागी याङवरक गाउँपलिका स्तरीय जनचेतना मूलक कार्यक्रमहरु सञ्चलन गर्ने । यस गाउँपालिका स्थित व्यवसायिक र आवासीय प्रयोजनको लागि निर्मण सम्पूर्ण भवनको निर्माण गर्दा वस्ती विकास, शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धि मापदण्ड २०७२ कार्यान्वयन गरिनेछ।

ज) लैङ्गीक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि नीति :

१. सवै वडा र क्षेत्रका महिला, वालवालिका, आदिवासी जनजाती, फरक क्षमता भएका व्यक्ति जेष्ठ नागरिक दलित तथा विपन्न वर्गहरुको आर्थिक सामाजिक तथा राजनैतिक सशक्तिकरण गर्दै लगिनेछ ।

२. आर्थिक सामाजिक रुपले विपन्न महिला, वालवालिका, आदिवासी जनजाती, फरक क्षमता भएका व्यक्ति जेष्ठ नागरिक दलित तथा विपन्न वर्गहरुको लागि आयआर्जन गरिवी न्युनीकरण रोजगारी प्रर्वधन जस्ता कार्यक्रमलाई विशेष प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाइने छ।

३. गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका शैक्षिक वेरोजगार तथा युवाहरुका लागि विशेष स्वरोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइने छ।

४. राज्यले सम्मान गर्ने भनि तोकिएको अपाङ्ग, जेष्ठ नागरिक, एकल महिला अदिलाई राज्यद्धारा जारी गरिने परिचय पत्र घर दैलो कार्यक्रम मार्फत घर घरमा गएर वितरण गर्ने प्रवन्ध मिलाइने छ ।

५. सामाजिक सुरक्षा भत्ता सम्पुर्ण वडाहरुको वैङ्क मार्फत गरिने कार्य यसै आ.व. देखि अनिवार्य गरिने छ । साथै वैङ्कमा आएर खाता खोल्न नसक्नेहरुको लागि घरदैलोमा नै खाता खोल्ने तथा रकम भुक्तानीको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

६. सामाजिक विकास तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यक्रमहरुको सञ्चालनमा अन्तराष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय गैरसरकारी संघ संस्था तथा विकास साझेदारहरुसँग सहकार्य गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

७. अपाङगता भएका व्यक्तिहरुका लागि रोजगारी, उद्यमशिलता तथा स्वरोजगारका अवसर प्राप्त हुने वातावरण सृजना गर्ने कार्यक्रम संचालनमा जोड दिईनेछ ।

८. जेष्ठ नागरिकहरुलाई सम्मान र कदर गर्ने नीति लिईनेछ ।

झ) सामाजिक तथा गैह्रसरकारी संस्था सम्बन्धी नीति :

१. राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय, स्थानीय गैर सरकारी संस्थाहरुको श्रोतलाई शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी वन तथा वातावरण संरक्षण, सहकारी प्रवद्धन, पर्यटन प्रबद्धन तथा विकास, पिछाडीएको क्षेत्र, लक्षित समुदाय तथा सशक्तिकरणको क्षेत्रमा कार्यक्रम संचालन गर्ने वातावरण मिलाईने छ ।

ञ) वालवालिका सम्वन्धी नीति :

२. वालवालिकालाई निशुल्क रुपमा उपलब्ध गराईने स्वास्थ्य सुविधाको विस्तार र गुणस्तरमा वृद्धि गरिनेछ ।

३. वालमैत्री स्थानीय शासन, वाल संरक्षण समिती र वाल क्लव संचालनमा आवश्यक सहयोग गरीनेछ ।

४. सवै प्रकारका वाल श्रमलाई न्युनीकरण गर्दै लगिनेछ ।

५. बहुपक्षिय पोषण कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा अगाडी बढाई सम्पुर्ण बालवालिकाहरुलाई आवश्यक पोषणको प्रत्याभूत गर्ने नीति आवलम्बन गरिनेछ ।

६. आगामि ५ बर्ष भित्र यस गाउँपालिकालाई कुपोषण रहित पोषण युक्त गाउँपालिका घोषण गर्न पोषण संग सम्बन्धित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

ट) स्वास्थ्य सम्वन्धी नीति :

१. सवै नागरिकहरुलाई गुणस्तरीय आधारभूत स्वास्थ्य सेवा सुलभ वनाउनका लागि जोड दिईनेछ । असाह्य र आर्थिक अवस्था कमजोर भएका विरामीहरुको निशुल्क उपचार गराउने तर्फ पहल गरिने छ ।

२. यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा अत्याधुनिक तथा सुविधा सम्पन्न सेवाहरु सञ्चालनको लागि प्रवन्ध मिलाइनेछ ।

३. प्रजनन स्वास्थ्य, सुरक्षित मातृत्व तथा वाल तथा शिशु स्वास्थ्य सेवाका वारेमा जनचेतना अभिवृद्धि गरीनेछ ।

४. आर्थिक वर्ष ०७४/०७५ मा स्वास्थ्य केन्द्रहरुको पहुँचवाट टाढा रहेका स्थानहरुमा श्रोतको व्यवस्था गरी आवश्यकता अनुसार निशुल्क स्वास्थ्य विशेष घुम्ती स्वास्थ्य शिविरहरु संचालन गरिनेछ ।

५. प्रत्येक गर्भवती आमाले कम्तीमा ४ पटक अनिवार्य गर्भ जाँच गर्ने व्यवस्था मिलाउन गर्भ जाँचलाई गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने अन्य सेवासँग सामान्जस्यता कायम गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
६. प्रत्येक गर्भवती आमाले स्वास्थ्य सस्थामा प्रसुति गराउने व्यवस्थाको लागि प्रत्येक स्वस्थ्य संस्थामा बर्थिङ सेन्टर स्थापना गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
७. महिलाहरुको पाठेघर (आङ) खस्ने समस्याको निराकणको लागि आवश्यकता अनुसार सिविर सञ्चालन गरि उपचार तथा रोकथाम गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
८. चालु आ.ब. २०७४/०७५ बाट सुरुवातको रुपमा गर्भवती महिला तथा सुत्केरी आमालाई रु ३०० प्रतिव्यक्ति पोषण भत्ताको रुपमा उपलब्ध गराईने छ ।

ठ) खानेपानी तथा सरसफाई सम्वन्धी नीति :

१. शुद्ध र गुणस्तरीय खानेपानीको सेवा साथै एक घर एक धारा उपलव्ध गराउन दिर्घकालिन खानेपानीको योजनामा जोड दिईनेछ ।
२. बजार क्षेत्रमा ढल तथा फोहरमैला व्यवस्थापनको कार्यलाई प्राथमिकताका साथ अगाडी वढाईनेछ ।
३. हालको डम्पीङ साइटको विकल्पकोरुपमा ल्याण्ड फिल्ड साइडको व्यवस्था गर्न पहल गरिनेछ ।
४. सरसफाइलाई अभियान कै रुपमा सञ्चालन गर्न सार्वजनिक नीजि साझेदारीको नीति आवलम्बन गरिने छ ।
५. याङवरक गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाई युक्त गाउँपालिका क्षेत्र निर्माण र सम्भाब्य सार्वजनिक स्थलको पहिचान गरि सार्वजनिक शौचालय निर्माणको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ । र प्रत्येक वजारलाई प्लाष्टीक मुक्त बनाउने तथा प्रत्येक बजारमा फोहोर फाल्ने स्थान कायम गरिनेछ ।

ड) शिक्षा तथा खेलकुद सम्वन्धी नीति :

१. शिक्षालाई जीवन उपयोगी सिपयुक्त, समय सान्दर्भिक र गुणस्तरीय वनाउने शैक्षिक प्रणालीको विकास गरीनेछ ।
२. रोजगारी र उद्यमशिलता विकास गर्ने प्राविधिक व्यवसायीक शिक्षाको विस्तारमा जोड दिईनेछ ।
३. आगामी शैक्षिक सत्र देखी विपन्न र कुनै संघ संस्थावाट संरक्षण नगरीएका वालवालिकाहरुलाई आवश्यक शैक्षिक सामाग्री, पोषाक, सामुदायिक विद्यालय शुल्कको व्यवस्था गरी विद्यालय जाने वातावरण वनाईनेछ ।
४. आ.ब. २०७४।०७५ सालको एस.ई.ई. परिक्षामा उत्कृष्ट नतिजा हासील गर्ने याङवरक गाउँपालिका भित्रका एक जना छात्र, र एक जना छात्रालाई प्रोत्साहन स्वरुप सम्मान गर्ने कार्यक्रम सचालन गरीनेछ ।
५. गरीव तथा जेहेन्दार विद्याथीको शैक्षिक उन्नती र प्रगतीका लागि छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।
६. बालबालिकाहरुको पठनपाठनका साथै खेलकुद पनि नैसर्गिक अधिकार भएको हुदा **खेल मैदानहरुको** निर्माण तथा स्तर उन्नति गरिनेछ ।
७. समय समयमा विभिन्न प्रकारका खेलकुद प्रतियोगिताहरु आयोजना गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
८. स्थानीय भाषा पाठशालाको अवधारणको विकासमा जोड दिन ।
९. विद्यालयलाई प्रविधियुक्त बनाउन कम्प्यूटर तथा इन्टरनेटको पहुँच बृद्धि गरिनेछ ।

१०. जिर्ण र भौतिक रुपमा समस्या ग्रस्त सामुदायिक विद्यालयलाई स्थानीय तहबाट गरिने सहयोगको मापदण्ड तयार गरि सहयोग गर्ने निति अबलम्बन गरिनेछ ।

११. प्रत्येक वडामा एक सामुदायिक सिकाई केन्द्रको अवधारणाको विकास गरिनेछ ।

१२. अल्पसंख्यक, सीमान्तकृत, दलित, दण्ड पिडित परिवारका कक्षा ११ र १२ मा अध्ययनरत विद्यार्थीलाई थप छात्राबृति को व्यवस्था गरिनेछ ।

१३. अपाङ्ग मैत्री विद्यालयको वातावरण तयार गरिनेछ ।

१४. हाल सञ्चालित क्यामपसमा संकाय थप गरेर उच्च शिक्षा अध्ययनलाई स्थानीय स्तरमै उपलब्ध गराईनेछ ।

ढ) वातावरण सम्वन्धी नीति :

१. वातावरण संरक्षण तथा जनचेतना मुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ, खाली सार्वजनिक जग्गाहरुमा वृक्षारोपण गरिने छ ।

२. सुधारिएको चुलोको निर्माण गरी धुँवारहित भान्सा घरको विकासमा जोड दिईनेछ ।

३. वजार तथा ग्रामिण क्षेत्रका मुख्य चोकहरु र सामरिक महत्वका स्थलहरुमा सौर्य सडक वत्ति विस्तार गरी उज्यालो बजारको अवधारणालाई अगाडी वढाईनेछ ।

४. वातावरण प्रदुषण र जलवायु परिवर्तन जस्ता विषयहरुबाट वातावरण संरक्षण तथा वातावरणलाई जोगाइ राख्नको लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

५. याङवरक गाउँपालिकालाइ स्वच्छ सफा र हराभरा युक्त गाउँपालिकाको रुपमा विकास गरिनेछ ।

ण) पर्यटन सम्वन्धी नीति :

१. पर्यटनको प्रवर्द्धन र पर्यटन विकासका लागि सार्वजनिक निजी, सहकारी सामुदायिक क्षेत्रसँग साझेदारी एवं सहकार्य गरी यस क्षेत्रवाट हुने लाभहरुलाई जनस्तर सम्म पुऱ्याउन जोड दिईनेछ ।

२. पर्यटन क्षेत्रको लाभलाई ग्रामिणस्तर सम्म पुऱ्याउन होमस्टे सञ्चालनलाई निरन्तरता तथा थप प्रोत्साहन गरिनेछ ।

३. पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि तिम्बुपोखरी, गुप्तेश्वर महादेव मन्दिर, लामपोखरी, चिवाभञ्ज्याङ (पुष्पलाल मध्यपहाडी लोकमार्ग गेटवे) ५२ मौलो, कालापानी अन्य पर्यटकिय क्षेत्रहरुको विकासको लागि आवश्यक गुरु योजना निर्माण गरि अगाडी बढाइनेछ ।

४. सीमा क्षेत्र विकास कार्यक्रम, मोटर बाटोमा पुल जस्ता कार्यक्रमलाई थप विस्तार गरिनेछ ।

त) संस्कृति सम्वन्धी नीति :

१. याङवरक गाउँपालिका भित्र रहेका धार्मिक, पुरातात्वीक तथा ऐतिहासिक सम्पदाहरुको लगत संकलन गरी संरक्षण र संम्वर्द्धनमा जोड दिईनेछ ।

२. सांस्कृतिक पर्यटकीय स्थलहरुको व्यापक प्रचार प्रसार गरी संस्कृति प्रवर्द्धनमा जोड दिईनेछ ।

३. धार्मिक सास्कृतिक ऐतिहासिक एवं पुरातत्विक महत्वका सम्पदाहरुको दिगो विकास एवं व्यवस्थापनको लागी गुरुयोजना वनाई कार्यन्वयन गर्दै लगिनेछ ।

४. याङवरक गाउँपालिका भित्र रहेका विभिन्न जाती, पर्व, जात्रा तथा वाजा गाजाहरुलाई संरक्षण गर्ने नीति लिइनेछ ।

५. लोपउन्मुख आवस्थामा पुगेका लिम्बु भाषा, माझि भाषा, सुनुवार भाषा लगायतका भाषाहरुको संरक्षण र संवर्द्धनमा विषेश जोड दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

थ) राजश्व तथा कर सम्बन्धि नीतिः

१. करका दरहरुलाई प्रतिस्पर्धी तथा समन्यायीक वनाईनेछ ।

२. समयमै कर भुक्तानी गर्ने करदाताहरुलाई प्रोत्साहन गर्ने, नीतिलाई चालु आ.व देखि नै सुरुवात गरिनेछ । साथै “गाउँपालिका उत्कृष्ट करदाता” लाई गाउँ सभावाट सम्मान गरिनेछ ।

३. कर प्रणालीलाई लगानीमैत्री तथा व्यवसायीमैत्री वनाईनेछ ।

४. करको दरलाई बृद्धि गर्नु भन्दा करको दायरालाई फराकिलो बनाइने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

५. जनतालाई कर प्रति आकर्षित गर्न तथा कर तिर्ने प्रणालिलाई सहजताको लागि घर घरमा स्वयमसेवक परिचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

६. करको दायरामा नआएका क्षेत्र तथा करदाता पहिचान गरि दायरामा ल्याउन कर अभियान सञ्चालन गरि कर सप्ताह सञ्चालन गर्नुको साथै स्वयमसेवक परिचालन गरि सवै क्षेत्रलाई करको दायरमा ल्याइने छ ।

द) पशु सेवा सम्वन्धी नीति

१. कृषकको पशुपालन तथा यसमा देखिएको समस्या समाधानका लागि छुट्टै पशु सेवा शाखा स्थापना गरी निर्वाहमुखी पशुपालन प्रणालीलाई आधुनिक व्यावसायीक तथा नाफामुलक प्रविधिमा रुपान्तरण गरीनेछ ।

२. पशु विमा कार्यक्रम तथा कृतिम गर्भाधान र उन्नत नश्ल सुधार, पशुजन्य पदार्थको वजार विस्तार तथा मासु पसल र वधस्थल सुधारमा प्राथमिकता दिई दुध तथा दुग्ध पदार्थ साथै मासु उत्पादनमा जोड दिइने छ ।

३. पशुपंक्षीपालन व्यावस्थापन नीतिको तर्जुमा गरी वजार तथा वजार क्षेत्र वरीपरीको वातावरण व्यवस्थीत वनाउन पहल गरीनेछ ।

४. वजार व्यवस्थापन, वजार क्षेत्र वरीपरीको वातावरण पशुपंक्षीजन्य प्राकृतिक प्रकोप, महामारी रोग तथा मानव जन्य विनाश हुने रोगको संक्रमण जस्ता रोगको रोकथाम तथा नियन्त्रणको नीति अपनाईने छ ।

५. पशु वस्तुको स्वास्थ्य स्थीति तथा अवस्था सुधार ल्याउनका लागि व्यवस्थीत स्वास्थ्य सेवा उपलव्ध गराई उत्पादन वृद्धि एवं गुणस्तर सुधारमा जोड दिइने छ ।

६. जैविक विविधता संरक्षणमा जोड दिई लोप हुन लागेका पशु वस्तुको अवस्था सुधारका लागि आवश्यक कार्य तर्जुमा गरी कार्यन्वयन गरीने छ ।

७. पशु आहारा व्यावस्थापन तथा चरन क्षेत्र सुधारका लागि हिउदे वर्षे एवं वहुवर्षे घासका वीउ वितरण तथा ढुवानीमा जोड दिइने छ ।

८. कृषकको मनोवल एवं आत्म सन्तुष्टी अभिवृद्धिका लागि “उत्कृष्ट गाउपालिका पशुपालक पुरस्कार” व्यवस्था गरीनेछ ।

ध) सहकारी नीतिः

१. सहकारीको माध्यमवाट स्थानीय श्रोत, श्रम, साधन सीप र पूँजीको अधिकतम परिचालन गरी आर्थिक, सामाजिक रुपान्तरण गरीनेछ।
२. सहकारी संस्थाहरुसँग समन्वय गरी कृषि, पर्यटन, उद्योग र उर्जा जस्ता क्षेत्रमा लगानि गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ।
३. टोल टोलमा सहकारी घर घरमा रोजगारी भन्ने नाराका साथ प्रत्येक टोलमा सहकारी विस्तारको नीति अवलम्बन गरिनेछ।
४. विभिन्न खालका सहकारी शिक्षा, सहकारी व्यवसाय प्रवर्द्धन जस्ता सहकारी सम्बन्धि आवश्यक तालिम सञ्चालन गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
५. सहकारी संस्था सम्बन्धि स्थानीय नीति, कानून,मापदण्ड कार्यन्वयन र नियमनमा विशेष जोड दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
६. सहकारी वचत तथा ऋण परिचालन सम्बन्धि मापदण्ड निर्माण गरिनेछ।
७. उत्पादन भएका कृषिजन्य सामाग्रीलाई व्यावस्थापन गर्न २ वटा चिस्यान केन्यान केन्द्र निर्माण गर्न पहल गरिनेछ।
८. सहकारी सामुदायिक अध्ययन केन्द्र तथा प्रशिक्षण केन्द्रको व्यवस्था गरिनेछ।

न) भ्रष्टाचार नियन्त्रण र सुशासन सम्वन्धी नीति :

१. भ्रष्टाचारजन्य कार्यको शुन्य सहनशिलताको नीति मार्फत सुशासन प्रवर्द्धन गर्न जोड दिईनेछ।
२. सार्वजनिक आय व्ययलाई व्यवस्थित र पारदर्शि वनाईनेछ।
३. हरेक विकास निर्माणका कार्यहरुमा सरोकारवाहरुलाई, जवाफदेही, पारदर्शि एवं उत्तरदायी वनाईनेछ।
४. गाउँपालिका तथा वडा कार्यलयहरुवाट प्रदान गरीने सेवा सरल, सहज चुस्त दुरुस्त र सेवाग्राही मैत्री वनाईनेछ।
५. गाउँपालिका तथा गाउँपालिकाका प्रत्येक वडा कार्यालयहरुबाट सञ्चालन गरिने सेवालाई विद्युतिय सुचना प्रणालीमा आवद्ध गरि प्रविधि मैत्रि बनाइनेछ।
६. सेवा प्रवाहलाई व्यवस्थित गर्नको लागि विद्युतीय माध्यमबाकट सेवा प्रवाह लाई जोडदिइनेछ।

प) वन तथा भु-संरक्षण सम्बन्धि नीतिः

१. वन जंगलको विस्तार तथा भूक्ष्य नियन्त्रणको लागि वृक्षारोपण कार्यलाई प्रभाकारी रुपमा अगाडी बढाइनेछ।
२. वन कार्यालय तथा अन्य सम्बद्ध सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरुको साझेदारीमा नर्सरीहरुको स्थापना र विस्तार गरिनेछ।
३. वन जंगलको संरक्षण, सदुपयोग र जगेर्नालाई आय आर्जनसँग आवद्ध गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
४. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका सामुदायिक उपभोक्त समुहहरुको प्रभावकारी परिचालन गरि वन क्षेत्र बढोत्तरी गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
५. वन उपभोक्ता समुह भित्रका विकृति र विसंगतिहरुको पहिचान गरि पारदर्शि तथा सुशासन युक्त बनाइनेछ।

फ) जल तथा विद्युत सम्बन्धि नीतः

१. गाउँपालिका भित्र रहेका नदीहरुवाट जलविद्युत उत्पादन गर्ने कम्पनिहरुलाई लगानीमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
२. लघुजलविद्युतहरुको दिगोपनाको लागि लागत सहभागितामा आधारीत पूर्वाधार विकासमा जोड दिईनेछ ।

ब) खानि तथा भूगर्भ नीति :

१. खानि क्षेत्रको पहिचान गरि उत्खलन गर्ने उद्योग व्यसायलाई प्रोत्साहित गर्ने ।

भ) सुरक्षा नीती :

२. याङवरक गाउँपालिका सुरक्षको लागी गाउँपालिकाको केन्दमा "क" वर्गको प्रहरी चौकी स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।
३. गाउँपालिकाका वडाहरुमा भएका वडा प्रहारी चौकीलाई मजबुत बनाउनुका साथै प्रहरी चौकी नभएका वडा हरुमा चौकी स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।

भ) अन्य नीति :

१. याङवरक गाउँपालिका र राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गाउँपालिकासँग भगिनी सम्वन्ध कायम गर्ने कार्यको प्रक्रियालाई अगाडी वढाईनेछ ।
२. याङवरक गाउँपालिकाको केन्द्रमा रहेको थर्पू बजार लगायत च्याङथापू, फलैचा, ओयाम, गणेशचोक लाई गाउँपालिकाको व्यापारिक केन्द्रको रुपमा यसलाई विकास गर्दै लगिनेछ ।
३. भारतको दार्जिलिङ, सिक्किमसंग व्यवस्थित व्यापार व्यवस्थापन गर्ने पहल गरिनेछ ।
४. याङवरका गाउँपालिकाबाट सञ्चालन गरिने हरेक कार्यक्रमहरुलाई गरिवी निवारणसँग आवद्ध गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
५. जन निर्वाचित जन प्रतिनिधिहरुको क्षमता विकास र समन्वयको लागि उत्कृष्ट गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरुको अवलोकन भ्रमण गर्ने/गराइने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
६. विभिन्न बैदेशिक तालिम, गोष्ठी, सेमिनारमा अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, वडा अध्यक्ष र सदस्य सहभागी हुँदा डेर्स कोड तोकि सोही बमोजिमको पोशाकको व्यवस्था गर्न वार्षिक रु.७५००।०० प्रति व्यक्ति पोशाक भत्ताको व्यवस्था गरेकोछु ।
७. पदाधिकारीको कार्यबोझ र आधारभूत आवश्यकतालाई मध्यनजर गरी बैठक भत्ता आदिको व्यवस्था गरेकोछु ।
८. यस गाउँपालिकाको कार्यसम्पादनमा कर्मचारीहरुको अभावमा असर पुगिरहेको अवस्थामा अन्य क्षेत्रबाट कर्मचारीहरुको आवागमनमा थप आकर्षण ल्याउनको लागि मापदण्ड तोकि प्रोत्साहन स्वरुप राजपत्राकिंत तहको लागि रु ३०००।०० राजपत्र अनकिंत तहका पदहरुको लागि रु २०००।०० र श्रेणि विहिन पदहरुको लागि रु १०००।०० मासिक खाजा भत्ता पाउने व्यवस्था गरेको छु ।

आदरणीय महानुभावहरु

उर्पयुक्त नीतिहरु कार्यान्वयन गर्नका निमित्त यस याङवरक गाउँपालिका बाट निम्न निर्णयहरु गरेको छु । यस गाउँपालिकाको आ.ब. २०७४/०७५ को लागि अन्तर सरकारी वितिय हस्तान्तरमा नेपाल सरकार बाट प्राप्त सशर्त अनुदान रु.९,००,९०,०००।- वित्तीय समानिकरण अनुदान रु. १६,०४,५४,७०५।- सामाजिक सुरक्ष भत्ता २,६५,४६,६००।- अन्य आय २०,००,०००।- आन्तरीक आय अनुमानित रु ५६,१५,०००।- जनसहभागिता रु ६३०४२६५।- गरि जम्मा रु २९,१०,१०,५७०।-रहेको छ ।

विनियोजित बजेटलाई निम्नानुसार खर्च गर्ने व्यवस्था गरेकोछु ।

क.स.	बजेट शिर्षक	विनियोजित बजेट रु
१	आर्थिक विकास	१,२८,२५,४५०।०
२	सामाजिक विकास	१२,१८,२८,०००।०
३	पूर्वाधार विकास	८,३९,५३,५२०।०
४	वातावरण तथा विपत व्यवस्थापन	४,५५०,०००।०
५	संस्थागत विकास सेवा प्रर्वाह र सुशासन	६,७८,५३,६००।०
जम्मा		रु २९,१०,१०,५७०।०

अन्त्यमा यस समारोहमा उपस्थित भई समारोहको गरिमा बढाई दिनु हुने आदरणिय प्रमुख अतिथी, विषेश अतिथीज्यूहरु, अतिथीज्यूहरु तथा विशिष्ट महानुभावहरु प्रति पुन एकपटक हार्दिक धन्यवाद दिदै विदा हुन चाहान्छु ।

धन्यवाद ।

प्रस्तोता
लेख नाथ घिमिरे
अध्यक्ष
याङवरक गाउँपालिका
मिति २०७४।०५।३१